

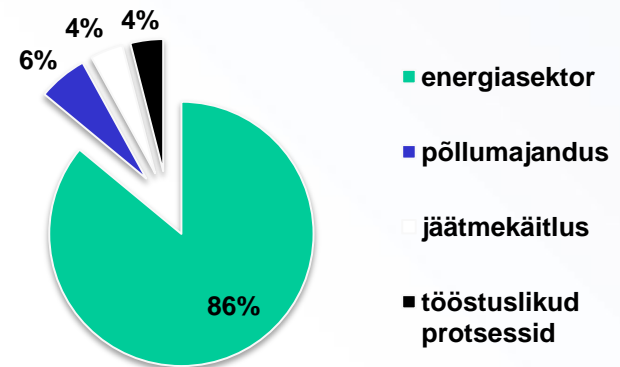
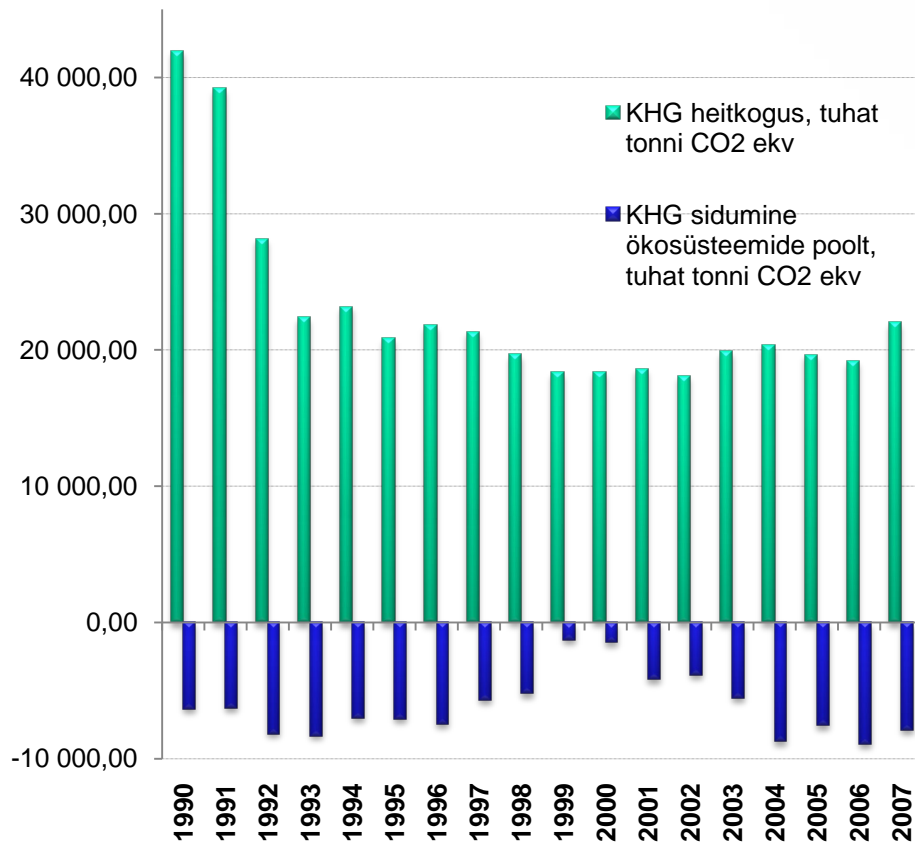
Riigi tegevus kasvuhoonegaaside koguste vähendamisel

Kas Eesti panustab kliimamuutuste leevendamisse?

Kasvuhoonegaaside koguste vähendamise eesmärgid

- Kyoto protokoll: Eestis tekkiva KHG vähendamine 8% võrreldes 1990. a tasemega aastaks 2012;
- Euroopa Liidu kliimapakett: EL-s tekkivate KHG koguste vähendamine 20% võrreldes 1990. a tasemega aastaks 2020, 30% kui teiste kliimamuutuste raamkonventsiooni osapooltega jõutakse kokkuleppele.

Eestis tekkivad kasvuhooonegaaside kogused

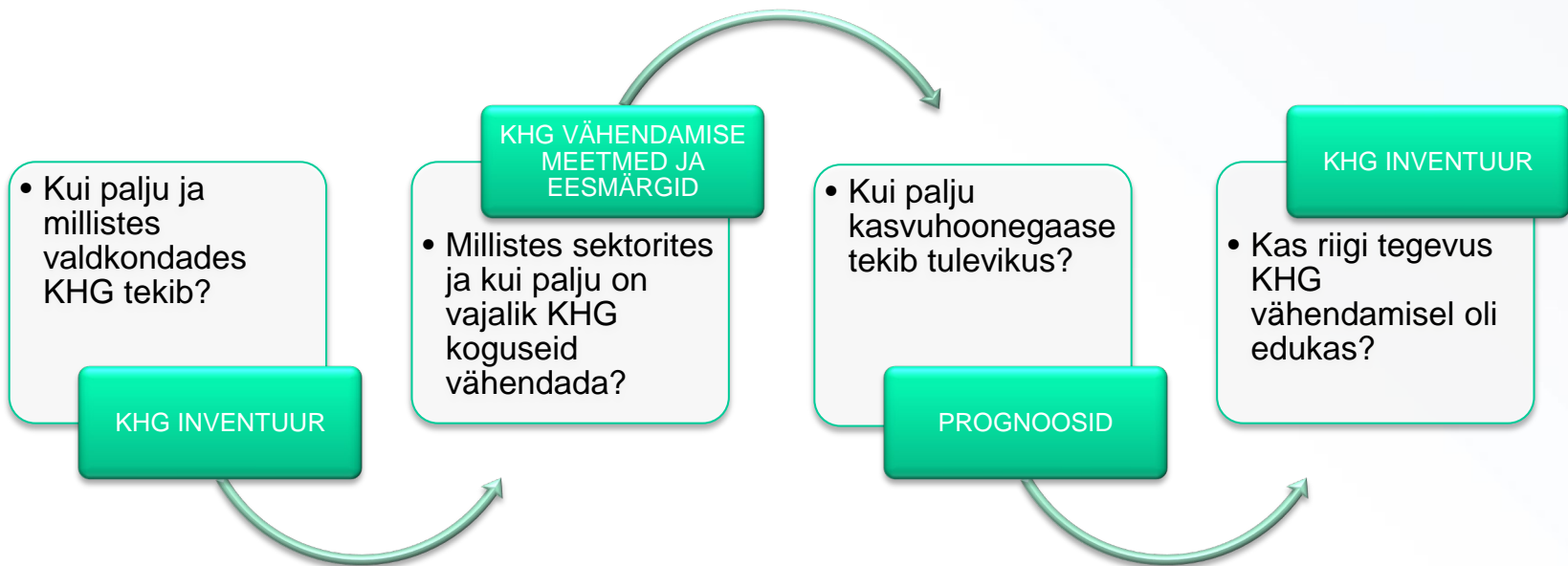
Miks tuleb Eesti KHG koguseid vähendada?

- Kliimamuutuste leevendamiseks on Kyoto protokolliga liitunud riigid nõustunud vähendama KHG emissioone toodanguühiku kohta;
- 1990ndate alguse tööstustoodangu mahtude vähenemise arvelt saadud Kyoto heitkoguste kauplemise ühikuid ostvad riigid soovivad, et saadud raha kasutataks KHG koguste vähendamiseks;
- EL heitkoguste kauplemise süsteemis peavad ettevõtted alates 2013 hakkama heitkoguse ühikuid turult ostma. See mõjutab süsinikumahukate tootmiste (nt Eesti elektritootmine) konkurentsivõimet vabaturul.

Mida me auditeerisime

- Kas riigil on olemas kliimapoliitika kujundamiseks vajalik informatsioon KHG koguste kohta (emissioonid ja neeldajad)?
- Kas kliimapoliitikat juhitakse ning planeeritakse koordineeritult ning kas on välja töötatud meetmed KHG vähendamiseks?
- Kas EL KHG heitmekaubandus on aidanud emissioone tõhusalt vähendada?

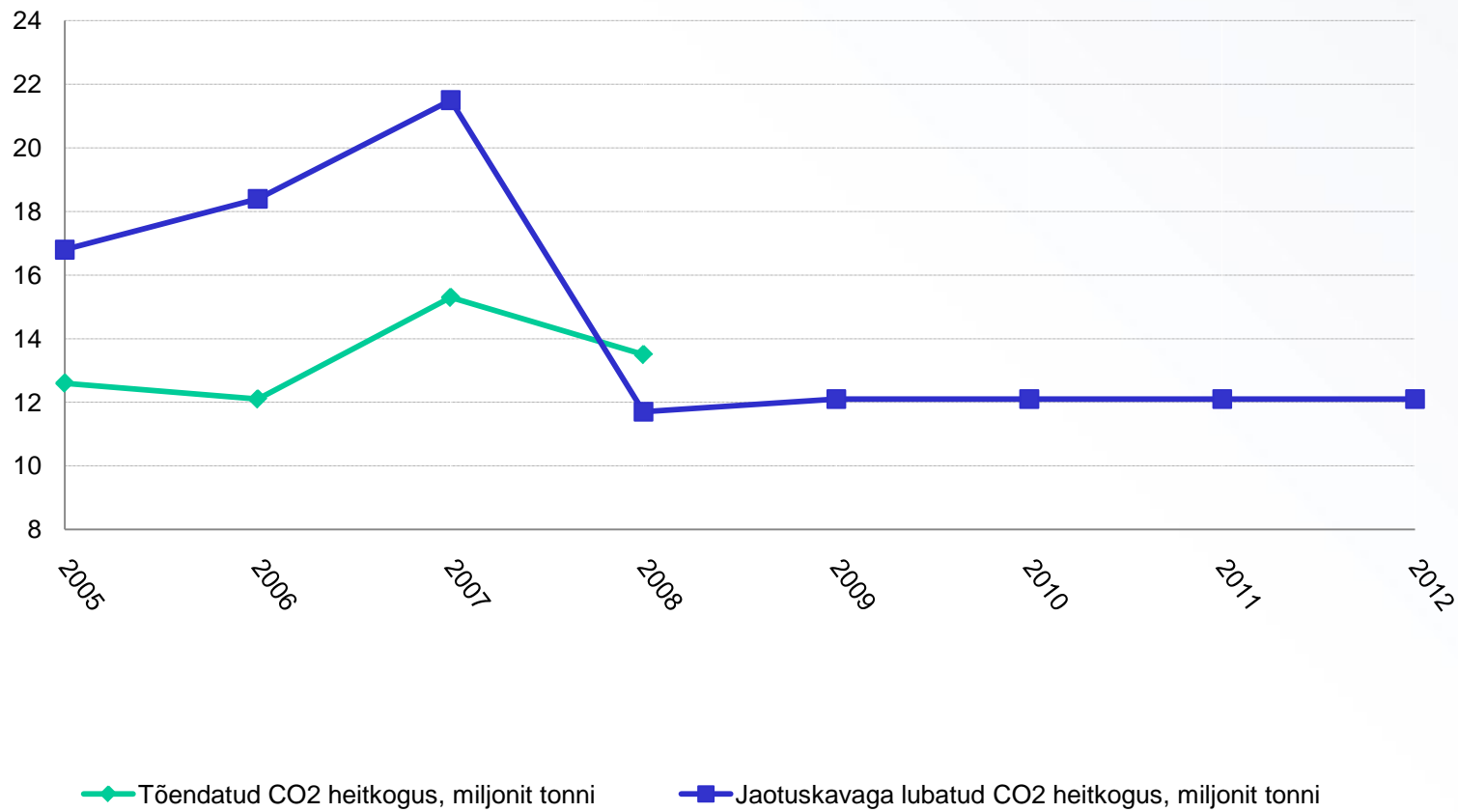
Riigi töövahendid kliimapolitiika juhtimisel

EL heitkoguste ühikutega kauplejate osakaal KHG koguste tekitamisel

- Eestis osaleb EL kasvuhoonegaaside heitkoguste ühikutega kauplemises 50 ettevõtet:
  - 42 energiatootjat;
  - 6 mineraalitööstust;
  - 2 paberi- ja tselluloositööstust.
- Need 50 ettevõtet tekitavad 64% Eestis tekkivatest KHG kogustest;
- 50 ettevõtte koguheitmetest moodustavad:
  - ca 75% Eesti Energia heitmed;
  - ca 10% AS Kunda Nordic Tsement heitmed.

EL kauplemisüsteemis Eestile lubatud heitkoguste üldkogused

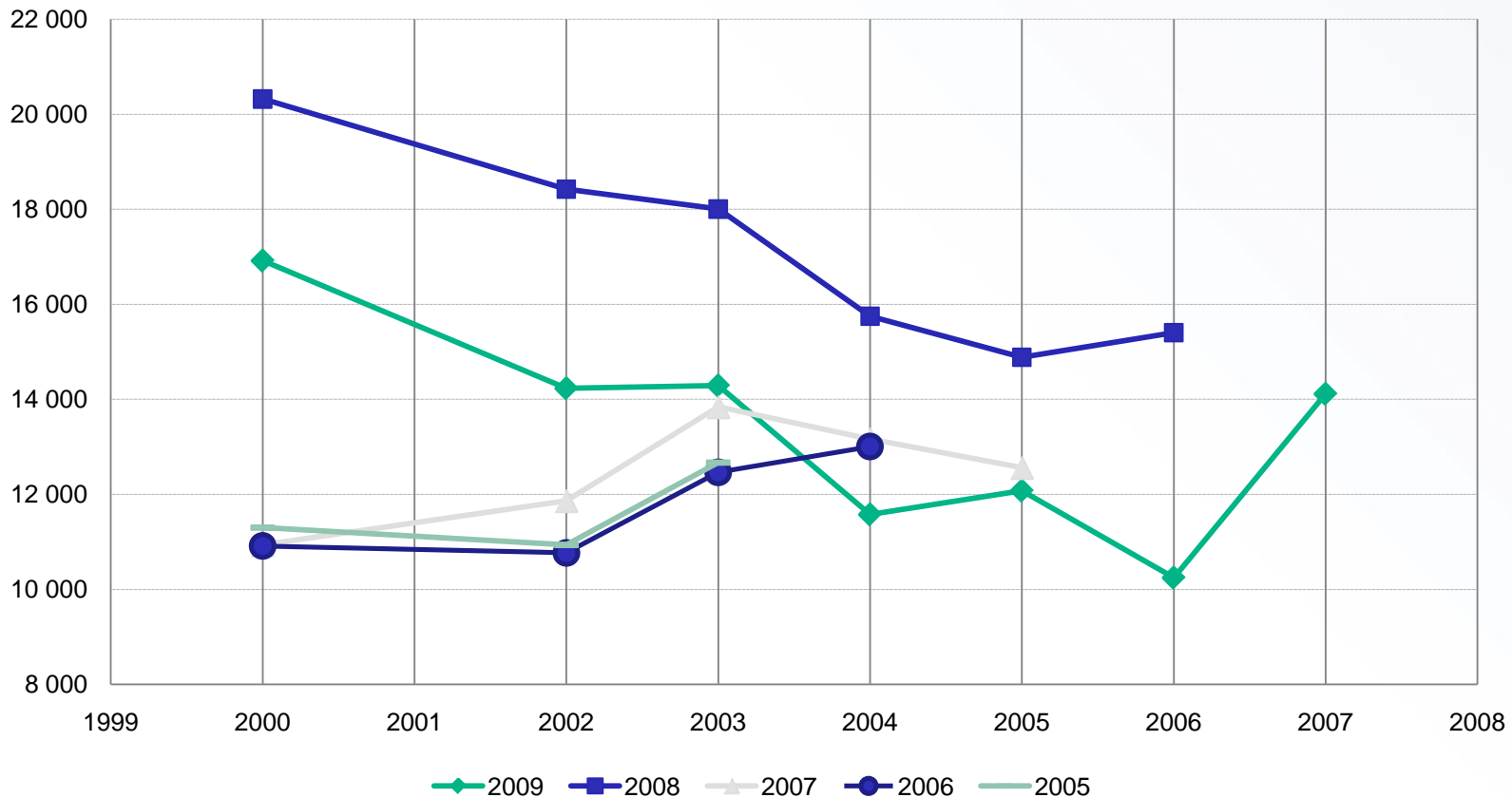

Probleemid KHG koguseid vähendavate tegevuste juhtimisel

- Kliimapoliitika koordineerija on puudu ja valdkond pole prioriteetne.
- Pole selget ja mõõdetavat riiklikku KHG koguste vähendamise eesmärki, sh puuduvad eesmärgid ka KHG teket mõjutavates valdkondades.
- Kliimapoliitikat suunav dokument pole ajakohane – olemasolev KHG vähendamine pikaajaline programm koostati 2002. aastal.
- Valdkonnapõhised poliitikad ei arvesta KHG koguste vähendamise vajadusega.

Probleemid KHG koguste hindamisel – andmete kõikumine inventuuriaruannetes

Probleemid KHG koguste ja meetmete mõjude hindamisel

- Riigil pole üheselt selge, kui palju Eestis KHG tekib: osad valdkonnad puudu, meetodikad ebatäpsed, metsanduse arvelt tekkiv sidumine võib olla üle hinnatud ja seega võib olla KHG üldkogus ca 30% suurem inventuurides toodust.
- Seni rakendatud KHG vähendamise meetmete mõjusust pole hinnatud.
- Ei ole suudetud prognoosida, kui palju tekib Eestis KHG tulevikus.

Probleemid Euroopa Liidu heitkoguste ühikutega kauplemises

- EL heitkoguste ühikutega kauplemise tulemusel pole KHG kogused vähenenud, sest:
  - KKM koostas heitkoguste ühikute jaotuskavad ettevõtete majandushuvidest lähtuvalt, jättes arvestamata KHG vähendamise vajaduse;
  - Kvoodimüügi arvelt saadud rahasid ei suunatud keskkonnatehnoloogia investeeringuteks.
- KKM pole taganud, et ettevõtted saaksid kvooti müüa ainult õigustatud ulatuses:
  - Kauplemisload ei võimalda piisavalt põhjalikku kontrollimist;
  - Heitkoguste tõendamisel on puudusi:
    - Tõendajad ei ole pädevad;
    - Tõendajad ei kontrolli ettevõtete tegelikke emissioone.

Auditi olulisimad soovitused

- Vabariigi Valitsusel määrata kliimapoliitika elluviimise eest vastutaja;
- Keskkonnaministril:
  - Seada selge ja mõõdetav KHG koguste vähendamise eesmärk, sh eesmärgid ka KHG koguseid mõjutavates valdkondades;
  - Uuendada KHG vähendamise pikaajalist programmi;
  - Inventuuride koostamiseks sõlmida pikaajalised lepingud ning kaasata andmete parendamiseks peale KKM-i ka teised ministeeriumid ja nende allasutused;
  - Viia KHG koguseid mõjutavates majandussektorites läbi uuringud selle kohta, millised KHG koguste muutused on toimunud ning mis on nende peamised põhjustajad;
  - Anda KHG heitkoguste tõendamise ülesanne üle akrediteeritud tõendajatele, kelle tegevust riik pisteliselt kontrolliks.